

СПІЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АРХІТЕКТУРНО-МІСТОБУДІВНОЇ ОСВІТИ В НІДЕРЛАНДАХ І УКРАЇНІ

Урахування актуальних запитів реальних мешканців конкретних населених пунктів та залучення студентів до практичного вирішення нагальних проблем певних територій належать до прогресивних сучасних загальноєвропейських тенденцій розвитку архітектурної освіти. Це підтверджують результати співробітництва кафедри містобудування КНУБА з Амстердамським університетом прикладних наук.

Колеги з Нідерландів орієнтуються на розв'язання різнохарактерних містобудівних проблем власної столиці, серед яких: реконструкція житлових районів, організація багатофункціональної забудови на штучних островах, влаштування зон соціокультурної взаємодії мешканців, удосконалення платформи «Розумне місто», реорганізація туристичних маршрутів, розвиток транспортної інфраструктури, інноваційні методики порятунку від надлишкових опадів тощо. Будь-який учбовий містобудівний проект починається з глибокого передпроектного дослідження, супроводжується переконливим науковим обґрунтуванням і завершується практичною реалізацією. Як правило, проекти виконуються на замовлення міської влади. У розробці проектів беруть участь викладачі, студенти і громадські активісти. На кожній стадії розробки пропозицій вони обов'язково обговорюються з місцевими мешканцями. Науковий супровід навчального процесу здійснюють створені на базі Амстердамського університету прикладних наук дослідницькі лабораторії. До роботи в цих лабораторіях долучаються науковці, викладачі, студенти та усі охочі містяни. На дослідницьких майданчиках будують натурні зразки експериментальних споруд, де випробовують інноваційні технології. Локальні проекти, наприклад, дитячого майданчику або благоустрою прибудинкових територій вздовж житлової вулиці, одразу доводяться до практичної реалізації. У цьому процесі беруть активну участь ті ж місцеві мешканці, з якими співпрацювали проектанти. До реалізації більш масштабних концептів залучаються ділові структури. Студентів вчать обирати бізнес-партнерів та розробляти перспективні плани реалізації проектних пропозицій. Кращі з них після завершення магістерської підготовки продовжують працювати над втіленням своїх студентських мрій у життя.

Фахова підготовка архітекторів на кафедрі містобудування КНУБА завжди орієнтувалася на виконання проектів за реальними темами. В останні роки в дипломне проектування активно вводилася тематика, підказана громадськими активістами, наприклад, з м. Обухова та м. Малина. Крім того, студенти охоче бралися за вирішення болючих проблем тих населених пунктів, звідки вони родом. Разом з тим, програма навчальних дисциплін, пов'язаних з архітектурним проектуванням, не

передбачала ні безпосереднього спілкування студентів з місцевим населенням, ні конкретних кроків до практичного втілення запланованого. Знайомство з освітніми методиками Амстердамського університету прикладних наук стимулювало подальший розвиток програм підготовки магістрів на кафедрі містобудування КНУБА. Зокрема, було ухвалено рішення спрямовувати увагу студентів на проблеми і побажання мешканців тих територій, над проектами удосконалення яких вони працюють. З іншого боку, викладачі підтримали заклик до впровадження у дипломне і курсове проектування тем, цікавих для потенційних інвесторів.

Прикладом першого напряму оновлення методики дипломного проектування може бути процес виконання магістерської роботи на тему «Інноваційні прийоми архітектурно-планувальної організації громадських просторів у житловому середовищі (на прикладі житлового масиву Виноградар у м. Києві)» студенткою К. Р. Бондаренко під керівництвом проф. Н. М. Шебек. Проектні пропозиції ґрунтувалися на висновках соціологічного опитування, в результаті якого вдалося виявити ставлення мешканців до доступних їм громадських просторів, а також з'ясувати, які зміни останніх є найбільш бажаними. В умовах карантину спілкування з жителями Виноградаря відбувалося в дистанційному форматі. Ми отримали 222 заповнені анкети, а також значну кількість повідомлень, у яких небайдужі городяни пояснювали свої відповіді та доповнювали проблеми, порушені в опитуванні. Врахування отриманих даних сприяло розширенню задіяних прийомів удосконалення існуючого оточення, а також додало впевненості в правильності запропонованих рішень.

Другий напрям модернізації дипломного проектування ілюструють 6 бакалаврських робіт на тему «Оздоровчий центр у с. Барахти Київської області», які були виконані за ініціативою та під керівництвом доц. Н. Ю. Войко в рамках співпраці кафедри містобудування КНУБА з Науково-виробничим об'єднанням «Міжнародний медичний центр» та мережею клінік інтегративної медицини «СмартМед». Сподіваємося, що кращі ідеї цих проектів з часом будуть реалізовані.

У підсумку хотілося б зазначити, що перші кроки до творчого переосмислення нідерландського досвіду дали обнадійливі результати – збільшилася зацікавленість студентів у навчанні, а викладачів у роботі; зросла обґрунтованість та різноманітність проектних пропозицій; підвищилася глибина і якість засвоєння навчального матеріалу. Разом з тим, ми добре усвідомлюємо, що не всі резерви ще задіяні. Наразі перед кафедрою стоять завдання з встановлення зворотного зв'язку з мешканцями, з налагодження контактів з інвесторами, зацікавленими в реалізації інноваційних ідей та з представниками засобів масової інформації, які мають можливість оприлюднити альтернативні концепції розвитку певних територій, а також з проектними організаціями, які мають ліцензію на проектування і бажатимуть залучати студентів до подальшої проробки затверджених до реалізації концептуальних пропозицій.